

ESPAI D'OPINIONS**Nº291**
Juny 2013**Nuria Brito****Coordinadora del Grup
d'Iniciativa Territorial de
Fiare-Banca Ètica a Balears****FIARE-BANCA ÈTICA.**
UNA PROPOSTA DE LA CIUTADANIA

Ens hem de situar. País Basc, 2003. Ja per llavors hi havia estalviadors que demanaven un ús ètic dels seus diners, projectes socials que no trobaven un finançament adequat, persones disconformes amb un sistema financer tremendament especulatiu... i va ser llavors, de la mà de 52 organitzacions del sector social, quan va sorgir el projecte Fiare per donar resposta a aquestes inquietuds iniciant un procés que permetés la creació d'una alternativa financera en forma de banca ètica, cooperativa i ciutadana.

Al llarg d'aquests anys, el projecte Fiare s'ha desenvolupat i s'ha estès arreu del territori espanyol en fer-se ressò i trobar persones i col·lectius en la mateixa sintonia. Amb l'esclat de la crisi, que ha evidenciat el caràcter injust i antisocial del sistema financer actual, cada vegada més persones s'han preocupat de poder comptar amb instruments financers alternatius.

Avui, el projecte compta avui en dia amb 12 associacions territorials que l'impulsen (una d'elles és l'Associació Fiare Illes Balears) i més de 4.100 socis/es particulars i entitats que aposten per una entitat financera que té com a finalitat la transformació i la inclusió social mitjançant el crèdit, i que es construeix sobre la base de criteris fonamentals com l'absència d'ànim de lucre, la transparència o la participació.

Tot i ser un projecte en construcció, Fiare va apostar per iniciar l'experiència d'intermediació financera (recollir estalvi i concedir crèdit) alhora que ha anat estenent la seva base social i ha reunit capital social per poder constituir la cooperativa. Aquesta decisió, que ha estat possible gràcies a que ha actuat com agent financer de la cooperativa italiana Banca Popolare Ètica (BPE o Banca Ètica), ha permès, encara que fos a petita escala, que el projecte no es quedés només en un objectiu a perseguir sinó que, en la pràctica, es donés suport, en la mesura de les seves possibilitats, a diverses iniciatives transformadores del nostre entorn. Fins al desembre de 2012, Fiare havia recollit al voltant de 30 milions d'euros en estalvi i havia aprovat crèdits (volum

viu) per valor d'uns 26 milions d'euros per a finançar projectes viables en àmbits relacionats amb col·lectius desafavorits, sostenibilitat ambiental, cooperació al desenvolupament, Comerç Just, agroecologia o sobirania alimentària, qualitat de vida de les persones, etc.

A més, aquesta col·laboració entre Fiare i BPE ha suposat una positiva experiència que ha revelat una gran i grata coincidència pel que fa a filosofia i funcionament, així com un gran enteniment en l'àmbit professional que, unit a una seriosa anàlisi de la conjuntura financera actual, han estat les raons fonamentals per les que les dues entitats han manifestat i decidit unificar-se per a confluïr en un projecte comú que donarà com a resultat la primera banca ètica cooperativa d'àmbit europeu.

Sobre aquesta important decisió, ratificada per la base social de Fiare en el transcurs de la I Assemblea de socis/es celebrada l'abril de 2012, s'ha anat avançant, treballant els corresponents aspectes legals i operatius, iniciant un procés de traspàs esgraonat de persones i organitzacions sòcies de Fiare a Banca Ètica, i durant aquests primers mesos de l'any 2013, celebrant les corresponents assemblees territorials per a elegir els seus representants locals en l'estructura de la cooperativa.

El passat 16 de març de 2013, va tenir lloc a Rivas Vaciamadrid la II Assemblea Estatal de Fiare, ja com una Àrea més de Banca Ètica (Itàlia es divideix geogràficament en 4 àrees d'actuació i governança i Fiare representarà la 5a). Amb una participació de més de 350 socis/es de Fiare presents es va elegir Peru Sasia com a candidat al Consell d'Administració de Banca Ètica (que celebrà la seva Assemblea General i eleccions el propassat 18 de maig); va conformar el Comitè d'Avaluació Ètic Social de l'Àrea Fiare resultant elegida Cristina de la Cruz com la seva coordinadora; es van presentar els 19 coordinadors locals escollits prèviament en les seves corresponents assemblees territorials i els tres referents de zona elegits d'entre els coordinadors locals (Fiare s'estructurarà en tres zones geogràfiques: Nord, Mediterrània i Centre-Sud). A l'Assemblea va assistir també una important delegació de més de 30 persones sòcies italianes, amb Ugo Biggeri (president) al capdavant, i conjuntament es va presentar el pla d'integració i es van afrontar els reptes que el procés i la conjuntura social i econòmica actual plantegen.

Quedava així plasmat el treball, la professionalitat i el compromís de tantes persones que fan possible aquest projecte de banca ètica ciutadana.

I a les Illes Balears, quina és la realitat del Projecte Fiare?

Les Illes Balears es varen sumar fa uns anys a Fiare a partir de la configuració de dos grups (un a Mallorca i un altre a Eivissa) de persones i entitats interessades a promoure el projecte de banca ètica cooperativa que es proposava. Com en altres zones, es va constituir una associació territorial (Associació Fiare Illes Balears) per a donar-lo a conèixer i anar articulant socialment el Projecte, comptant avui amb uns 80 socis/es particulars i entitats i més de 35.000 € de capital social recaptat. Recentment, s'ha constituït el Grup d'Iniciativa Territorial Fiare Illes Balears (19 a tot Espanya-Àrea Fiare) com a

òrgan d'estructura de la cooperativa Fiare- Banca Ètica més proper al territori local.

Quines maneres té una persona de sumar-se al Projecte? Pot obrir un compte?

Ara per ara, la millor manera de donar suport a aquest projecte de banca ètica és fent-se soci/a, el que és possible fent una aportació mínima al capital social de 300 € en el cas de particulars i de 600 € en el cas d'entitats socials. Aquesta és la millor opció si entenem que estam davant d'un projecte en construcció on el capital social és imprescindible per generar una opció important de crèdit. D'altra banda, en tractar-se d'un projecte de participació descentralitzada, que afavoreix la participació de moltes persones i no la concentració (ningú pot posseir més d'un 1% del capital social), això suposa necessitar més persones per obtenir capital. També es pot fer una aportació per contribuir a les despeses de construcció del projecte i per descomptat, participar voluntàriament en la seva construcció.

Obrir un compte d'estalvi és possible, encara que fins ara no sense certes complexitats burocràtiques. El pas d'agent financer a oficina bancària, que està previst culminar a finals d'aquest any, suposarà un salt qualitatiu en termes operatius. Comptarem amb fitxa bancària pròpia i llavors ja podrem disposar més fàcilment de comptes corrents i d'estalvi, operant per Internet, caixers automàtics, etc. És evident que l'estalvi també és imprescindible, ja que determina la disponibilitat per a prestar. Les persones sòcies seran la primeres en poder convertir-se també en clients de la cooperativa.

Què diferencia aquest projecte d'altres propostes de banca ètica?

Hi ha elements que han de diferenciar la banca ètica de la banca convencional, com l'avaluació i selecció sota criteris ètics dels projectes que es financen o la transparència, és a dir, que la persona estalviadora i la societat sàpiguen en què s'inverteixen els doblers i com es funciona en l'organització. Fiare-Banca Ètica aporta, a més, el seu caràcter no lucratiu, la seva concepció d'instrument per a la transformació social i no la seva constitució com a finalitat en sí mateixa (es manifesta clarament en la forma en què neix i en el seu desenvolupament); i particularment la seva aposta per la participació i compromís de la ciutadania a través d'una fórmula cooperativa que es sustenta en criteris democràtics com el d'una persona un vot independentment del capital aportat o en el desenvolupament d'estructures plantejades per funcionar de baix a dalt i amb àmplia presència local. És sens dubte un instrument poderós per a aquelles persones que vulguin ser partícips d'una iniciativa transformadora i que vulguin no només consumir sinó construir banca ètica.

Com es pot contactar?

Us convidam a conèixer una mica més el projecte a través de la pàgina web de Fiare (www.projectefiare.cat) i de Banca Ètica (www.bancaetica.it) i a seguir l'evolució a través de les xarxes socials Facebook i Twitter (bloc?). Per a contactar amb nosaltres, es pot accedir a la xarxa territorial de la web i seguir

les indicacions de cada territori. A les Illes Balears, els correus de contacte amb l'associació són: mallorca@projectefiare.cat, eivissa@projectefiare.cat.